

Läkare intresserade av kollegers patientkontakt

»Läkare är mycket intresserade av att utifrån få en bild av sig själva, och även få en inblick i andra läkares förhållningssätt till patienter.»

Det berättar psykolog Ulla Holm. Hösten 1995 kom hennes bok »Det räcker inte att vara snäll», som handlar om bl a läkares empatiska förmåga och professionalism. Nu är hon en ofta anlitad föredragshållare för olika läkargrupper.

Redan våren 1995 skrev Ulla Holm i Läkartidningen (21/95) en artikel som byggde på en del av studien »Det räcker inte att vara snäll». Hon visade bl a att 13 av de 40 läkare som ingick i studien uttryckte en närmast total brist på medvetenhet om vad ett professionellt förhållningssätt till patienten kräver. Hon exemplifierade det med läkare som blandat in sig själv i patientsamtal, läkare som inför patienter strött sexskämt omkring sig etc.

Artikeln väckte ett stort intresse.

– Läkare arbetar i allmänhet ganska ensamma och vet inte hur andra läkare fungerar. De vet ofta inte att det förekommer att patienter kan bli illa behandlade.

Vissa läkare blir upprörda av det faktum att hennes studie visat att en del läkare förhåller sig på ett för patienten så kränkande sätt. Att hon lyfter fram dessa sidor är det dock ingen som reagerar negativt mot, tvärtom.

Hösten 1995 kom hela studien ut i bokform. Nu blev även massmedia intresserad, i vissa fall med ett olyckligt resultat enligt Ulla Holm. Flera tidningar spetsade till resultaten och generaliserade uppgifter som gällde enstaka läkare i en i övrigt relativt liten studie.

– Det påstås även i vissa artiklar att jag hävdar att läkare är känslokalla, föraktfulla och drivs av girighet. Det har jag naturligtvis aldrig sagt.

Ulla Holm är sedan tidigare engagerad i antagningen till läkarutbildningen vid Karolinska institutet. Hon är även engagerad i läkarutbildningen i Uppsala. Syftet med hennes studie är bl a att få

Psykolog Ulla Holms studie har väckt ett stort intresse bland läkare. Nu anlitas hon ofta som föredragshållare.

ett kunskapsunderlag för att redan på läkarutbildningen lära ut goda strategier.
Peter Örn

Åtal mot norska läkare nedlagt

Åtalet mot de två norska överläkare som misstänktes för vållande till annas död är nedlagt. Norges riksåklagare fann efter en överprövning att bevisen inte var tillräckliga.

Det var i augusti i fjol som regionåklagaren i Vestfold og Telemark, Kjetil Omholt, väckte åtal mot två läkare vid Ullevåls sjukhus i Oslo. Brotsrubriceringen var »oaktsamt dråp», motsvarande vållande till annans död på svenska. (Se Läkartidningen 38/95).

Läkarna hade enligt åklagaren underlåtit att »igångsätta adekvata undersökningar för att antingen bekräfta eller utesluta» att en patient hade ådragit sig en blodpropp i lungorna. Läkarna antog felaktigt att den kvinnliga patienten led av lunginflammation.

Regionåklagaren ansåg att överläkarnas handlande var oaktsamt och att ärendet borde prövas enligt strafflagen.

Unikt mål

Målet är unikt. Det var första gången i norsk rättshistoria som läkare åtalats i

ett brottmål av den här typen. Fallet väckte stor uppmärksamhet i Norge, och inom den norska läkarkåren uttalade många sitt starka missnöje med åtalsbeslutet och uttryckte farhågor för konsekvenserna

Men nyligen beslutade alltså högre instans, Riksdadvokaten i Norge, motsvarande RÅ, riksåklagaren i Sverige, att åtalet ska läggas ned. Bevisunderlaget är för svagt anser norska RÅ som efter en begäran om överprövning utrett ärendet. Därmed inställs också de domstolsförhandlingar som var planerade att starta i januari.

Av Riksdadvokatens beslut framgår att när »hälsopersonal» är inblandad ska det krävas »en högre grad av oaktsamhet» för att åtal ska kunna väckas. Ribban ska då alltså placeras högre.

Men alla är inte nöjda med beslutet. En anonym källa, centralt placerad i det norska domstolsväsendet, säger till Läkartidningen att »detta luktar politik». Personen anser att läkarkåren använt sitt inflytande på ett märkbart sett och att riksåklagaren tagit hänsyn till läkarnas intressen.

Johan Fredriksson, Oslo

Hjälp till anslag för forskning

»Medicine in Europe» heter en ny bok utgiven av EUs innovationsprogram. Boken ger en inblick i hur EU-kommisionen ser på anslagsgivningen till forskning inom hälso- och sjukvården. Särskilt användbar är boken för områdena medicin, tandvård och veterinärmedicin.

I boken förs också ett mer generell resonemang om olikheterna mellan nationella bidragssystem och de principer som tillämpas av EU. Avsikten är att visa vilka möjligheter som finns och vilka typer av forskningsprojekt som lämpar sig för stöd från EU.

Huvuddelen av boken beskriver vart och ett av de EU-program som på olika sätt berör hälso- och sjukvårdsforskning. Det finns också upplysningar om ansökningsförfarandet och källor till ytterligare information. Boken ges ut av Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg. Den skall finnas tillgänglig hos alla officiella återförsäljare.●